

DĖL KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS IŠVADOJE PATEIKTŲ PASIŪLYMŲ ĮGYVENDINIMO

Informacija apie Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos išvadoje dėl korupcijos rizikos analizės (toliau – KRA) Vilniaus miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) ir Savivaldybei pavaldžių bendrojo ugdymo mokyklų¹ (toliau – Mokyklos), veiklos srityse pateiktų pasiūlymų įgyvendinimą parengta pagal Savivaldybės 2020 m. rugsėjo 4 d. raštą Nr. A51-110216/20(3.3.2.5E-AD24) ir Savivaldybės 2021 m. balandžio 1 d. raštą Nr. A51-28733/21(3.3.2.5E-AD24)

Specialiųjų tyrimų tarnybos pateikti pasiūlymai	Įstaigos pateikta informacija	Specialiųjų tyrimų tarnybos komentaras
1. Parengti vidaus teisės aktą, jame reglamentuojant mokyklų aptarnavimo teritorijų nustatymo bei jų keitimo (perskirstymo) principus, šių procedūrų inicijavimo ir vykdymo tvarką.	Savivaldybė informavo, kad naujas Priėmimo į Vilniaus miesto savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklas tvarkos aprašas (toliau – Aprašas), buvo patvirtintas Savivaldybės tarybos 2021 m. vasario 17 d. sprendimu Nr. 1-874. Savivaldybės nuomone, Aprašo 9-10 punktuose yra reglamentuoti mokyklų aptarnavimo teritorijų nustatymo bei jų keitimo (perskirstymo) principai, šių procedūrų inicijavimo ir vykdymo tvarkos.	<p>Pasiūlymas laikytinas kaip įgyvendintas iš dalies.</p> <p>Pagirtina, kad nors Apraše yra reglamentuota, jog:</p> <ul style="list-style-type: none">- mokyklai priskiriamos aptarnavimo teritorijos yra kiekvienais metais atnaujinamos pagal duomenis iš Vilniaus miesto gyventojų registro apie toje teritorijoje deklaruotų mokyklinio amžiaus vaikų skaičių bei atsižvelgiant į tame mikrorajone esantį mokyklų tinklą ir vertinant kiekvienos mokyklos pastato projektinį pajėgumą;- jei deklaruotų mokyklinio amžiaus vaikų skaičius viršija mokyklos pastato projektinį pajėgumą, tos mokyklos aptarnavimo teritorija yra mažinama, o kitos mokyklos, jeigu yra galimybė, esančios tame pačiame mikrorajone (arba jeigu tokios galimybės nėra – gretimame mikrorajone) ir turinčioje laisvų vietų – didinama. <p>Mūsų nuomone, mokyklų aptarnavimo teritorijų nustatymo/perskirstymo procedūrų reguliavimas vis dar nėra visiškai aiškus ir pakankamas. Šį teiginį grindžiame tuo, kad iš</p>

¹ Gabijos gimnazijos, Žvėryno gimnazijos, Žemynos progimnazijos, Kunigaikščio Gedimino progimnazijos, Emilijos Pliaterytės progimnazijos.

Specialiųjų tyrimų tarnybos pateikti pasiūlymai	Įstaigos pateikta informacija	Specialiųjų tyrimų tarnybos komentaras
		<p>Aprašo nuostatų nėra aišku, kokių principu (ar po lygiai ar kitais būdais), vieni vaikai yra paskirstomi vienoms mokykloms, o kiti – kitoms, taip pat – kas gali inicijuoti mokyklų teritorijų ribų keitimo procedūras ir kaip tokiais atvejais yra paskirstomi vaikai.</p> <p>Dėl šios priežasties sudaromos sąlygos Savivaldybės tarnautojų diskrecijai bei korupcijos pasireiškimo tikimybei didėti.</p> <p>Atsižvelgdami į tai pakartotinai siūlome Apraše išsamiau reglamentuoti mokyklų aptarnavimo teritorijų nustatymo bei jų keitimo (perskirstymo) principus, šių procedūrų inicijavimo ir vykdymo tvarką.</p>
<p>2. Savivaldybės vidaus teisės aktuose, reglamentuojančiuose asmenų priėmimo mokytis į Savivaldybės mokyklas tvarką, įtvirtinti prievolę mokykloms sudaryti ir saugoti visų pretendentų suvestinę pagal kriterijus bei sąrašus su jų surinktais taškais, taip pat reglamentuoti tokio pobūdžio dokumentų saugojimo pačiose mokyklose trukmę.</p>	<p>Savivaldybė informavo, jog naujojo Aprašo 81 p., yra reglamentuota, kad asmens duomenys gali būti saugomi trejus metus ir sunaikinami nedelsiant, kai tampa nebereikalingi. Be to kiekvienais kalendoriniais metais prašymai e. sistemoje yra archyvuojami ir duomenys prašymuose nebeatnaujinami. Savivaldybės teigimu, visus e. sistemos atnaujinimus Inovacijų ir technologijų grupė atliko 2021 m. kovo 1 d.</p> <p>Savivaldybė pažymi, kad taip pat e. sistemoje buvo įdiegtas papildomas atnaujinimas, kuris leidžia šios sistemos administratoriui matyti datą ir laiką kada gyventojas/sistema priskyrė vaiką prie konkrečios ugdymo įstaigos ir išsami prašymo istorija. Be to Aprašo 40.6. p. įtvirtinta prievolė ugdymo įstaigoms, priimtų / nepriimtų mokinių sąrašus su surinktais pirmumo kriterijais,</p>	<p>Pasiūlymas laikytinas kaip įgyvendintas.</p> <p>Pastabų ir pasiūlymų nėra.</p>

Specialiųjų tyrimų tarnybos pateikti pasiūlymai	Įstaigos pateikta informacija	Specialiųjų tyrimų tarnybos komentaras
	priėmimo komisijos posėdžio protokolus ugdymo įstaigoje saugoti mažiausiai trejus metus. Visi pirmumo teisę įrodantys dokumentai prisegami e. sistemoje, kurie pateikiami per e. sistemą prašymo pildymo metu, bet ne vėliau kaip paskutinę prašymams pateikti skirtą dieną (26 punktą).	
3. Tobulinti e. sistemą, įdiegiant priemones, sudarančias technines galimybes joje papildomai fiksuoti kiekvieno pretendento (tiek priimto, tiek nepriimto mokytis), surinktą suminių pirmumo kriterijų taškų skaičių ar numatyti kitas technines priemones, siekiant užtikrinti pretendentų prašymus nagrinėjančių subjektų veiksmų atsekamumą ir atskaitomybę.	Savivaldybė informavo, kad Inovacijų ir technologijų grupė atliko sistemos atnaujinimus 2021 m. kovo 1 d. E. sistemoje prie kiekvieno pretendento ugdymo įstaigų bus rodomi surinkti pirmumo taškai. Remiantis Aprašo 40.5. ir 40.6. punktais, ugdymo įstaigos įgaliotos ne vėliau kaip per vieną darbo dieną nuo priėmimo komisijos kiekvieno posėdžio sudaryti priimtų / nepriimtų mokytis mokinių sąrašą su prašymo e. sistemoje numeriu MOK- , surinktų pirmumo taškų suma. Priimtų / nepriimtų mokinių sąrašai skelbiami mokyklos interneto svetainėje pagal priėmimo į bendrojo ugdymo mokyklas per e. sistemą grafiką.	Pasiūlymas laikytinas kaip įgyvendintas. Pastabų ir pasiūlymų nėra.
4. Įpareigoti pavaldžias mokyklas e. sistemoje fiksuoti kiekvieno pretendento surinktą suminių pirmumo kriterijų taškų skaičių.	Savivaldybė informavo, kad e. sistemoje įdiegė atnaujinimus, kurie leidžia kiekvieno vaiko surinkta taškų sumą po mokinių priėmimo posėdžio pamatyti e. sistemoje.	Pasiūlymas laikytinas kaip įgyvendintas. Pastabų ir pasiūlymų nėra.
5. Įpareigoti mokyklas savo interneto svetainėse mokinių priėmimo vykdymo proceso metu viešai skelbti ne tik priimtų, bet ir nepriimtų mokinių sąrašus.	Savivaldybė informavo, kad ugdymo įstaigos įgaliotos ne vėliau kaip per vieną darbo dieną nuo priėmimo komisijos kiekvieno posėdžio sudaryti priimtų / nepriimtų mokytis mokinių sąrašą su prašymo e. sistemoje numeriu MOK- , surinktų pirmumo taškų suma. Priimtų / nepriimtų mokinių sąrašai	Pasiūlymas laikytinas kaip įgyvendintas. Pastabų ir pasiūlymų nėra.

Specialiųjų tyrimų tarnybos pateikti pasiūlymai	Įstaigos pateikta informacija	Specialiųjų tyrimų tarnybos komentaras
	skelbiami mokyklos interneto svetainėje pagal priėmimo į bendrojo ugdymo mokyklas per e. sistemą grafiką ir saugomi protokolai 3 metus (Aprašo 40.5., 40.6., 81 punktai).	
6. Tobulinti e. sistemą, joje sudarant technines galimybes interesantams pildant prašymą dėl vaikų priėmimo nurodyti, ar jie pageidauja pasirinktu informavimo būdu gauti informaciją apie mokslo metų eigoje atsilaisvinusias vietas mokyklose.	Savivaldybė informavo, kad interesantams automatiškai gauti pranešimų apie laisvas vietas ugdymo įstaigose, nėra galimybės, kadangi mokslo metų eigoje sistema yra tobulinama, testuojama ir ruošiama ateinančių mokslo metų priėmimui. Tačiau informacija apie laisvas vietas bendrojo ugdymo įstaigose per mokslo metus bus atnaujinama iki kiekvieno mėnesio 15 d. ir skelbiama Savivaldybės interneto svetainėje https://svietimas.vilnius.lt/ . Šis procesas reglamentuotas Aprašo 13 p.	Sutinkame su Savivaldybės siūlymu. Pasiūlymas laikytinas įgyvendintu. Pastabų ir pasiūlymų nėra.
7. Patobulinti e. sistemą, įpareigoti mokyklas mokslo metų eigoje nuolat e – sistemoje fiksuoti tokio pobūdžio informaciją.	Savivaldybė nurodė, kad informacija apie laisvas vietas bendrojo ugdymo įstaigose per mokslo metus bus atnaujinama iki kiekvieno mėnesio 15 d. ir skelbiama Savivaldybės interneto svetainėje https://svietimas.vilnius.lt/ . Už informacijos paskelbimą atsakingas Bendrojo ugdymo skyrius. Šis procesas yra reglamentuotas Aprašo 13 p.	Sutinkame su Savivaldybės siūlymu. Pasiūlymas laikytinas įgyvendintu. Pastabų ir pasiūlymų nėra.
8. Tobulinti e. sistemos funkcionalumą ir panaikinti galimybę tėvams pažymėti „varnelę“ taikant pirmumo kriterijų pagal gyvenamąją vietą, jei vaiko ir vieno iš jo tėvų gyvenamosios vietos adresai mokyklai priskirtoje teritorijoje nesutampa arba jei iki prašymo nagrinėjimo pradžios (ar jį nagrinėjant) prašymus dėl vaiko priėmimo į mokyklą užpildę subjektai e - sistemoje neprideda papildomų pirmumo kriterijus patvirtinančių dokumentų ir pan.	Savivaldybė informavo, kad mokyklos „mato“ deklaravimo termino pradžią teritorijoje ir ją apskaičiuoja rankiniu būdu – „varnelė“ tėvams pažymėti pirmumo kriterijų bus nuimta. Atsižvelgiant į tai Savivaldybė siūlo palikti tik pirmumo kriterijų dėl nuomos sutarties Registrų centre, ar kitiems nuosavybės teisės dokumentams įkėlimui, jeigu deklaravimo terminas yra trumpesnis	Sutinkame su Savivaldybės siūlymu. Pasiūlymas laikytinas įgyvendintu. Pastabų ir pasiūlymų nėra.

Specialiųjų tyrimų tarnybos pateikti pasiūlymai	Įstaigos pateikta informacija	Specialiųjų tyrimų tarnybos komentaras
<p>9. Kreiptis į Registrų centrą dėl galimybės gauti informaciją ne tik apie vaiko paskutinę deklaruotą gyvenamąją vietą, bet ir apie jo deklaruotos gyvenamosios vietos chronologinę seką, jei Savivaldybei ar mokyklų priėmimo komisijoms kyla abejonių dėl duomenų tikrumo ir teisėtumo.</p>	<p>negu metai ar yra sudaryta nuomos sutartis. (Priėmimo tvarkos aprašo 52.6. punktas)</p> <p>Savivaldybė informavo, kad su pateiktu pasiūlymu sutinka iš dalies kadangi tai papildomos ir perteklinės informacijos rinkimas apie asmenį. Taip pat Savivaldybės nuomone, įvestas pasiūlymas neišspręs problemos dėl deklaravimo duomenų tikrumo ir teisėtumo, o iš STT jokių pasiūlymų dėl to negavome, kaip išvengti to. Jeigu tėvai deklaruoti teritorijoje mažiau negu metai ar nekilnojamojo turto nuomos terminas mažesnis negu metai, tėvai turi prisegti nekilnojamojo turto dokumentus ir jeigu mokykla netaipina savo teritorinių vaikų – paliekama teisė pasiūlyti artimiausią ugdymo įstaigą, kurioje yra laisvų vietų (Aprašo 52.6. punktas). Taip pat Savivaldybės teigimu, nuo 2021 metų matoma prašymo išsami istorija, kuri leidžia matyti kokiu etapu priimtas vaikas. Visi prašyme kriterijai turi būti pagrįsti įrodančiais dokumentais (Aprašo 26 punktas).</p>	<p>Pasiūlymas laikytinas kaip įgyvendintas iš dalies.</p> <p>Sutinkame su Savivaldybės pateiktais argumentais tik tokiu atveju, jei vaikų priėmimo vykdymo metu bus užtikrinama (papildomai perpatikrinama), kad e. sistemoje visais atvejais (be išimties) būtų pridėti dokumentai, įrodantys vaiko turimą pirmumo kriterijų pagal deklaruotą gyvenamąją vietą, jei vaiko bei vieno iš jo įstatyminių atstovų gyvenamoji vieta mokyklai priskirtoje aptarnavimo teritorijoje yra trumpesnė nei 2 metai.</p> <p>Kaip minėjome, KRA atlikimo metu palyginome atsitiktiniu atrankos būdu iš e. sistemos atrinktus atvejus, kai į mokyklą buvo priimti vaikai neatitinkantys gyvenamosios vietos pirmumo kriterijui taikomų reikalavimų. Pažymėtina, kad dokumentai, įrodantys, jog mūsų pateiktoje lentelėje nurodytų prašymų nagrinėjimo metu vaikų ir jų tėvų deklaruota gyvenamoji vieta buvo mokyklai priskirtoje aptarnavimo teritorijoje naujai įsigytame (iki 2 ar išsinuomotame būste, kuriame yra nuolat gyvenama) arba duomenys, įrodantys, kad mokyklos veiklos teritorijoje buvo įsigytas naujas būstas, e. sistemoje pridėti nebuvo. Taip pat korupcijos rizikos analizės atlikimo metu nustatėme atvejų, kai vaiko ir abiejų (arba vieno iš tėvų) deklaruota gyvenamoji vieta skyrėsi, t. y., į mokyklą buvo priimti vaikai, kurių tėvai gyvenamąją vietą</p>

Specialiųjų tyrimų tarnybos pateikti pasiūlymai	Įstaigos pateikta informacija	Specialiųjų tyrimų tarnybos komentaras
		<p>buvo deklaravę ne mokyklos aptarnavimo teritorijoje, o vaikas – aptarnavimo teritorijoje. Tokiais atvejais vaikas e – sistemoje buvo „pažymėtas“ skaičiumi „1“ (teritorinis), nors formaliai prašymo pateikimo bei jo nagrinėjimo metu nevisiškai atitiko gyvenamosios vietos pirmumo kriterijui keliamus reikalavimus.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pakartotinai siūlome tobulinti e. sistemą (ar numatyti kitas alternatyvas), sudarant galimybę mokinių priėmimą organizuojantiems ir vykdančiams subjektams gauti informaciją apie ne tik apie vaiko paskutinę deklaruotą gyvenamąją vietą, bet ir apie jo deklaruotos gyvenamosios vietos chronologinę seką, <u>tokiu atveju, jei Savivaldybei ar mokyklų priėmimo komisijoms kyla abejonių dėl duomenų tikrumo ir teisėtumo.</u></p>
<p>10. Svarstyti galimybę Apraše papildomai reglamentuoti, kad jei vaiko vieno iš tėvų (teisėto globėjo ar rūpintojo) ir jo paties deklaruotos gyvenamosios vietos laikas mokyklai priskirtoje aptarnavimo teritorijoje yra trumpesnis nei dveji metai ir prašymo nagrinėjimo metu nepateikiami pirmumą pagal gyvenamąją vietą įrodantys dokumentai, pirmumo kriterijus pagal gyvenamąją vietą nėra taikomas.</p>	<p>Savivaldybė informavo, jog Apraše yra numatyta, kad jeigu tėvai deklaruoti teritorijoje mažiau negu metai ar nekilnojamojo turto nuomos terminas mažesnis negu metai, tėvai turi prisegti nekilnojamojo turto dokumentus ir jeigu mokykla netalpina savo teritorinių vaikų – paliekama teisė pasiūlyti artimiausią ugdymo įstaigą, kurioje yra laisvų vietų ir šis pirmumo kriterijus nebus taikomas. (Aprašo 52.6. punktas).</p>	<p>Pasiūlymas laikytinas įgyvendintu. Pastabų ir pasiūlymų nėra.</p>
<p>11. Savivaldybės vidaus teisės aktuose nustatyti patikrinimų dėl vaikų priėmimo į mokyklas patikrinimų organizavimo bei vykdymo tvarką, sprendimus dėl patikrinimų atlikimo priimančius subjektus, tai pat -</p>	<p>Savivaldybė informavo, kad kasmet yra sudaroma Priėmimo į Vilniaus miesto savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklas tvarkos apraše nenumatytų atvejų nagrinėjimo komisija, kuri iš dalies ir</p>	<p>Pasiūlymas laikytinas įgyvendintu. Susipažinę su Aprašo 78-79 p. nustatėme, jog jose yra reglamentuota, kad ugdymo įstaigos</p>

Specialiųjų tyrimų tarnybos pateikti pasiūlymai	Įstaigos pateikta informacija	Specialiųjų tyrimų tarnybos komentaras
priimtų sprendimų formai ir turiniui keliamus reikalavimus.	įgyvendina šią funkciją. Priėmimo tvarka papildyta nuostata dėl mokinių priėmimo komisijų darbo patikrinimų. (Aprašo 78-79 punktas).	atrenkamos <u>atsitiktine tvarka</u> (mažiausiai 10 įstaigų), atsižvelgiant į turimus žmogiškuosius išteklius. Siekiant užtikrinti maksimalų patikrinimų dėl vaikų priėmimo į mokyklas organizavimo bei vykdymo procedūrų skaidrumą, siūlome Savivaldybės vidaus teisės aktuose papildomai reglamentuoti tikrintinų ugdymo įstaigų atrankos kriterijus (pavyzdžiui, gautų prašymų skaičius, Vilniaus m. mokyklų reitingus ir pan.).
12. Periodiškai, atsižvelgiant į turimus žmogiškuosius išteklius, organizuoti mokyklų priėmimo komisijų veiklos patikrinimus, užtikrinant Savivaldybės atstovų dalyvavimą jų posėdžiuose (ypač svarstant vaikų, negyvenančių mokyklai priskirtoje teritorijoje, priėmimo/nepriėmimo klausimus).	Savivaldybė informavo, kad kiekvienais metais yra vykdomi ugdymo įstaigų patikrinimai, kurie fiksuojami žurnaluose. Nuo šių metų patikrinimai vykdomi Bendrojo ugdymo skyriaus vedėjos įsakymu, 2020/2021 mokslo metais buvo patikrintos 25 įstaigos.	Pasiūlymas laikytinas įgyvendintu. Pakartotinai rekomenduojame maksimaliai užtikrinti Savivaldybės atstovų dalyvavimą mokinių priėmimo komisijų posėdžiuose (ypač svarstant vaikų, negyvenančių mokyklai priskirtoje teritorijoje, priėmimo/nepriėmimo klausimus).